

מסירות נפש

מערך שיעור לחנוכה

כיתות א' - ג'

הודיה, חנה, אורית יהודית. אוהבות מאד את ימי החנוכה כל אחת מסיבות שונות.

הודיה מספרת: אני אוהבת את חנוכה בגלל שסבא מחלק לנו דמי חנוכה והסביבונים שמסתובבים סביבי גורמים לי להתרגש בכל שנה מחדש.

חנה אומרת: אני הכי אוהבת את המסיבות המשפחתיות שאנחנו עושים עם כל הבני דודים אני סוף סוף פוגשת את בת דודה שלי שלא פגתי המון זמן. וגם סוף סוף יש לי זמן לקרוא ספרים שבמשך הלימודים אין לי זמן להסתכל עליהם.

אורית בהתרגשות אומרת: שהיא אוהבת את הזמן של אחרי הדלקת הנרות שאז אבא עם הבנים שרים שירים כמו "מעוז צור" וכו' ואמא מטגנת סופגניות ומוסיפה להם ריבה טעימה.

מדוע אנחנו אוהבים את הימים האלו? בימים אלו יש קדושה, אלו ימים שמספרים לנו ומחנכים אותנו לשמור מצוות בכל מחיר וגם מחזקים בנו את הביטחון בה' שאם מתמסרים אליו הוא עושה ניסים כמו שאומרים בברכה על החנוכה "שעשה ניסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה".

בואו נקשיב מה מספרת לנו **יהודית**: אני אוהבת את הימים הקדושים האלו בגלל שהם מזכירים לנו את מסירות הנפש של החשמונאים ואת הניסים שעשה ה'.

כל אחת היא יהודית וכל היהודיות עכשיו מקשיבות מה קרה בתקופת החשמונאים שאז התחולל נס פח השמן עוד ניסים רבים...., בואו נלך במנהרת הזמן לפני הרבה שנים ואנחנו מגיעים לירושלים בזמן ביהמ"ק השני אבל לא היה מצב רוחני טוב כי היו שם יוונים והם ניסו לפתות את היהודים להפוך להיות כמוהם היו כאלה שנשארו חזקים באמונתם אבל היו כאלה שהסכימו קראו להם **מתיוונים**. המתיוונים - הם התלבשו כמו היוונים, התנהגו כמותם, והלכו לבית הספר שלהם. "הקול קול יעקב והידיים ידי עשיו"-בגלל שנהיה ידי עשיו כי הם התעמלו ועשו שרירים אז הפסיק קול התורה. היוונים נלחמו בעזרת פיתויים-יופי, כח וחכמה הם הקימו בתי ספורט והיו מתאמנים על כח ומי שניצח בקרבות היה מקבל כבוד ומדליות. הם הקימו גם תאטראות וקרקסאות למשוך את העם והעמידו פסלים בדמות אנטיוכוס בכל מקום וציוו שחובה להשתחוות להם. והמתיוונים הלכו אחריהם בעיניים עצמות, התעשרו וקבלו משרות חשובות. היו קומץ יהודים שלא שמעו בקול היוונים, הם היו מכונים מכבים. המכבים הם מתתיהו ובניו שהניפו דגל של **'מי כמוך באלים ה'**. 'אנו מזכירים את זה ב"על הניסים": תשלימו אותי- - גיבורים ביד חלשים, רבים ביד מעטים, טמאים ביד טהורים ורשעים ביד צדיקים וזדים ביד עוסקי תורתך.

מה נראה לכם שהיה להם קל? לא! אבל היה שווה, למה היה להם שווה? כי הם שמעו בקול ה' וה' עשה להם ניסים גדולים.

היהודים נקראים גיבורים, למה הם נקראים גיבורים הרי הם לא התעמלו בבתי הספורט של היוונים? אלא הם נקראים גיבורים כי הם התגברו על הרצון שלהם, על הפיתויים, על הכבוד ועל הנאות העולם הזה הם מסרו את החיים שלהם על קיום מצוות.

אנטיוכוס הציע להם שאם הם יתיוונו יזכו לכבוד גדול, וילבישו להם בגדי מלכות, אבל הוא ראה שזה לא עזר והיהודים עדיין עמדו בסירובם אז הוא הודיע שמי שלא יתיוון יענש קשות, אך היהודים לא מוותרים: "אנחנו נשארים יהודים". ואז הוא החליט לגזור גזרות על היהודים אבל על אלו מצוות הוא יגזור הרי יש ליהודים 613 מצוות? אנטיוכוס ישב עם חכמיו והם חשבו שלא יבחרו מצוות כמו שילוח

מסירות נפש

מערך שיעור לחנוכה

כיתות א' - ג'

הקן או מעשרות אלא צריך מצוות יסודיות שבלעדיהם עמ"י לא יוכל להתקיים כמו אדם שרוצה להפיל בנין הוא לא יוציא אבן אבן כי אז הוא לא יסיים לעולם אלא הוא ישבור את עמודי הבנין, היסודות וכך הבנין כולו יפול ולכן בחרו דווקא את הגזרות האלו:

1. שבת - ה' הוא האלוקים ברא את העולם וביום השביעי שבת.

2. לימוד תורה - עמ"י התחתנו עם התורה במתן תורה ובלי התורה אנחנו לא יכולים להתקיים.

3. ברית מילה - כל יהודי ביום השמיני ללידתו מלים אותו כולם מקימים את זה אפילו אלו שלא כל כך שומרים מצוות, זה הסימן לכך שנשארנו יהודים.

4. קידוש החודשים - אנשים שראו את הלבנה בחידושה היו הולכים לבית הדין והם היו בודקים אם זה נכון ושולחים אנשים להודיע לכולם אבל בגלל שאי אפשר ללכת לכל המקומות הרחוקים היו מדליקים מדורות בראש ההרים וזה היה סימן לקידוש החודש. קידוש החודש זה דבר חשוב מאד כי אם לא יודעים מתי ראש חודש לא יודעים מתי החגים ואי אפשר לחגוג את החגים בזמן. לדוגמא: איזה חג יש בחודש ניסן? פסח! מה יקרה אם לא יקדשו את חודש ניסן אף אחד לא ידע מתי חל פסח ועלולים לאכול בו חמץ, אפילו בשואה היו כאלה שהגניבו לוח שנה רק בשביל לדעת מתי חלים החגים. כמובן שאנטיכוס הזהיר שמי שיעבור על הגזירות ימות. אך עמ"י עמדו בגבורה מולם ולא נכנעו הם מסרו את נפשם על קיום המצוות.

נזכר ביהודית? היא מספרת שהיוונים גם הוציאו ציווי לכתוב על הדלתות ועל קרני השור "אין לנו חלק באלוקי ישראל", אבל נראה לכם שהם כתבו? לא!!! מה הם עשו? הם מכרו את כל השוורים שלהם והוציאו את דלתות הבית רק כדי לא לכתוב את מה שהיוונים הרשעים רוצים.

יהודית ממשיכה לספר שהיהודים כמובן רצו להמשיך לקיים מצוות ולכן הם ברחו למערה, ותוך זמן קצר כל המערות שמסביב לירושלים התמלאו במשפחות המסתתרות מעיניהם של היוונים וקיימו מצוות בסתר. "במערת הילדים שרר שקט. מבעד לסדק צר חדר אור חלוש והטיל צלליות מפחידות על קירות המערה. הילדים ישבו ולמדו תורה שוכחים את הסכנות שבחוץ, את היוונים שבחוץ ואת הרעב והצמא שלהם, שהרי הם כל הזמן היו במערה. והמלמד שלהם כל הזמן משנן באוזניהם: " בזכות הלימוד תורה שלכם נזכה לנצח במלחמות נגד היוונים!" וככה בחושך, ברעב ובצמא, ישבו הילדים ולמדו תורה על אף שהיוונים לא הסכימו להם.

במערה שבה הייתה משפחת כהן הייתה שמחה וצהלה, למשפחת כהן יש תינוק קטן וחמוד שיש לו היום ברית, האורחים שהגיעו רצו מהר מהר למערה כדי שהיוונים לא יראו אותם, וגם את הברית עצמה עשו ממש ממש בשקט שהיוונים שמסתובבים בחוץ לא ישמעו, לפתע נשמע קול צעדים מתקרב היהודים נבהלו מאד : היוונים הגיעו!!! הם יתפסו אותנו!!! מה נעשה??? לפתע הציע אחד האנשים: אני חושב שכדאי שנהיה בשקט וכך היוונים לא יחשבו שיש מישהו במערה. ואכן, נהיה שקט מוחלט, כולם חיכו לראות מה יהיה, האם היוונים יכנסו למערה ויענישו את כולם על קיום ברית מילה, או שיחשבו שאין אף אחד? .....שקט, דממה..... והצעדים מתרחקים..... ברוך השם, היוונים התרחקו, התכססו עבד, הם חשבו שאין אף אחד במערה ועכשיו אפשר להמשיך בברית. הברית המשיכה כמה שיותר בשקט, אפילו סעודת מצווה לא היה. ועכשיו כל היהודים צריכים לחזור למערות שלהם. אבל היוונים בחוץ, איך הם יצאו? מה יעשו? למי יש רעיון?? היהודים יצאו בקבוצות קטנות, רק כל שתיים או שלש יהודים יצאו יחד כדי שגם אם היוונים יתפסו אותם, יוכלו לומר להם

מסירות נפש

מערך שיעור לחנוכה

כיתות א' - ג'

שסתם יצאו לטייל."

הגיעה השבת והיהודים כמובן עורכים סעודה במערה הם משתדלים לשיר זמירות שבת כמה שיותר בשקט א-ב-ל-פ-ת-א-ו-ם- היוונים הגיעו, הם גילו אותם והם מצווים עליהם לצאת מהמערה ולחלל את השבת אבל היהודים כמובן לא רוצים לחלל את השבת הקדושה, היוונים איימו עליהם שאם הם לא יוצאים הם ידליקו מדורה בפתח המערה וכל היהודים יחנקו וימיתו. הם ישארו במערה וימותו או יצאו ויחללו את השבת?.....

היהודים בחרו להישאר ולמות על קידוש ה' ולא לחלל חלילה את השבת הקדושה.

הסיפור של חנה ושבעת בניה: משפחה יהודית תמימה אם ושבעת בניה, צעדו בדרכם ברחוב ולא תיארו לעצמם מה מצפה להם בדקות הקרובות. לפתע צצו שומרי המלך ופקדו עליהם לבוא איתם. לאן? למה? תמהה האם, לא עשינו שום דבר רע!! 'בלי שאלות! בואו כולכם אחרינו' אמרו החיילים, וכך הובלו האם ובניה אל ארמון המלך אנטיוכוס. בתחילה הוכנס לפני המלך הבן הבכור (תולה על הלוח תמונה של הבן הבכור), ילד ירושלמי חינוכי ומחונן, 'אני פוקד עליך להשתחוות לצלם!' אמר המלך, 'איני יכול' השיב הילד בשלווה, 'הרי כתוב בתורה "אנוכי ה' אלוקיך" אנחנו עובדים רק לה' יתברך.' 'ילד יקר' אמר המלך בקול מתחנף 'אין לך מושג כמה טוב יהיה לך אם רק תעזוב את הדת היהודית ותסכים להשתחוות לפסל ולקבל עליך את תרבות יוון הנהורה אזי תזכה לכל הטוב שבעולם, יותר לא יציקו לך ולא ירדפו אותך, אושר ועושר יהיו מנת חלקך עד עולם!!' אבל הילד הגאה לא השתכנע 'לא יועילו דיבורך, מלך יקר, את דתי לא אעזוב! בורא יתברך דרש ממני לעובדו לעולם ולא לעוזבו בשום פנים ואופן - וכך אעשה!!' המלך והנוכחים נצבו נדהמים אל מול דבריו הנחרצים של הנער, חמתו של המלך בערה בו: הוציאו אותו מעלי והרגו אותו! מיד תפסו זרועות הברזל של החילים את הבן הבכור והוציאו אותו להורג.

ששת האחים היו נוכחים במחזה הנורא וראו כיצד מובילים את אחיהם להריגה על קידוש השם. מיד החל מחזקים זה את זה ושחים האחד לרעהו: אל נא תיפול רוחנו! לא נתיאש ולא נפחד מהמלך הרשע!! עתה, הוכנס הבן השני לפני המלך, (תולה על הלוח תמונה של הבן השני) בבקשה ישתחוה לצלם! קרא המלך, אך הבן לא נע אל עבר הצלם. 'הרי כתוב בתורה: " לא יהיה לך אלוקים אחרים אל פני" כך קרא בעוז. 'עקשנות יהודית' סינן המלך מבין שניו, ' הוציאו אותו! בן מוות הוא! ועוד ילד יהודי הובל אל מותו.

וכך היה גם עם הבן השלישי, הרביעי, החמישי והשישי, כולם נהרגו על קידוש השם. הילד האחרון הוכנס לפני אנטיוכוס ילד חינוכי בין שנתיים וחצי, ילד ירושלמי, בעל מבט זך וטהור ואימו חנה הצדקת, לא פחדה בראותה את ילדיה מובלים בזה אחר זה אל מותם, ההפך, היא שמחה שילדיה מוסרים את נפשם על קידוש השם ולא משתחווים לפסל. תקוותם האחרונה של הרשעים הייתה שיצליחו לפתות את הילד הקטן בן השנתיים וחצי, 'אפעיל על הילד את כל יכולת השכנוע שלי' חשב המלך, ' אני חייב להביא את הקטנצ'יק הזה לידי כריעה והשתחויה לצלם, רק כדי שהאישה הזו לא תתפאר ותאמר שניצחה את אנטיוכוס, המלך האדיר, שהרי היא זו שחזקה ועודדה את בניה למות בעבור אלוקיהם.' כאשר הובא הילד החל המלך לפתותו בכל מיני פיתויים, הוא התחנן והפציר בו שהוא מבטיח לו מתנות רבות אם ישתחוה לצלם: 'ילד מתוק, רק תעשה את רצוני ואני נשבע לך שכאשר תגדל תהיה משנה למלך! אתה תמשול בכל מלכות! תהיה עשיר! יהיה לך הרבה כסף וזהב ורכוש עצום!' אנטיוכוס ציפה לראות את עיניו של הילד זוהרות, הוא קיווה שהילד יהיה מאושר למשמע ההבטחות וכהרף עין השתחוה לצלם, אך לא! פניו של המלך עטו ארשת בוז: 'מלך כסיל זקן' אמר הקטן בבטחה, 'איך

מסירות נפש

מערך שיעור לחנוכה

כיתות א' - ג'

תוכל לפתות אותי בדברים כאלה ולהבטיח לי הבטחות כה מרחיקות לכת? אינך יודע מה מזמנים לך החיים, מי יודע שאכן תמשיך למלך? מי אמר שתוכל להכתירני כמשנה למלך? 'חצוף שכמוך!' התרתח המלך, 'אני אעניש אותך קשות! אתה תקבל מכות! ישרפו אותך וירביצו לך ויעשו לך הרבה צרות אם לא תשתחוה לפסל! הילד לא נבהל ולא נרתע. 'הביאו לפני את אימו של הילד' ציווה אנטיוכוס. יצאו העבדים להביא את חנה. האם הניבורה התייצבה מול המלך כשידיה קשורות. 'אישה טובה!' קראה המלך אל חנה, 'רחמי נא על הילד המתוק והנפלא שלך, אני מבקש ממך שתדברי אתו ותסבירי לו שכדאי לו לעשות את רצוני, כך יישאר לך לפחות ילד אחד לפליטה! וגם אותך לא אהרוג.'

'בסדר, אדבר אתו' אמרה האם, 'תנו לי לשוחח אתו ביחידות, ואולי אצליח לשכנע את ילדי'. הילד הקטן נמסר לידי אימו והשניים התרחקו מעט הצידה. חנה הצמידה נשיקה חמה ללחיו של הילד, פניה הביעו אומץ ועוז, והיא אמרה לילד בבת צחוק: 'ראה את המלך הגדול ושריו, ראה כיצד הם מתביישים מאתנו כי אנחנו חזקים מהם. אתה, אל תשמע לו, שמע לקולי יקירי, הצטרף אל אחיך ומות על קידוש השם.' כשסיימה לדבר לקחה חנה את ילדה ומסרה אותו למלך. 'קחהו, הרי הוא בידך, לא עלה בידי לשכנעו'. המלך היה מאוכזב 'ילד טיפש' פנה אל הפעוט בניסיון נוסף, 'למה לך לסבול? בא חמוד, שמע לעצתי, עשה רצוני ולא תמות. אני אזרוק את הטבעת שלי ואתה תתכופף לקחת והדבר יראה כאילו השתחוית לפסל, כולם יאמרו שקיבלת עליך מצוות המלך.' 'מלך זקן וכסיל' השיב הקטן, 'אכזר אתה, ואויב של השם, לא הרים את הטבעת!' בשומעו דברים אילו התמלא המלך בכעס נורא ואיום ושלח את הילד להורג.

כל זה סיפור שקרה פעם שמסרו את הנפש והיו מוכנים למות העיקר לקיים את רצון ה'. אם כן מה זה קשור אלינו? מסירות נפש יכולה להיות גם בחיי היומיום שלנו, לא הכוונה דווקא שצריך למות בשביל לא לעבור עבירה, אלא, לוותר ויתור גדול על משהו שמאוד רוצים בשביל לקיים מצווה.

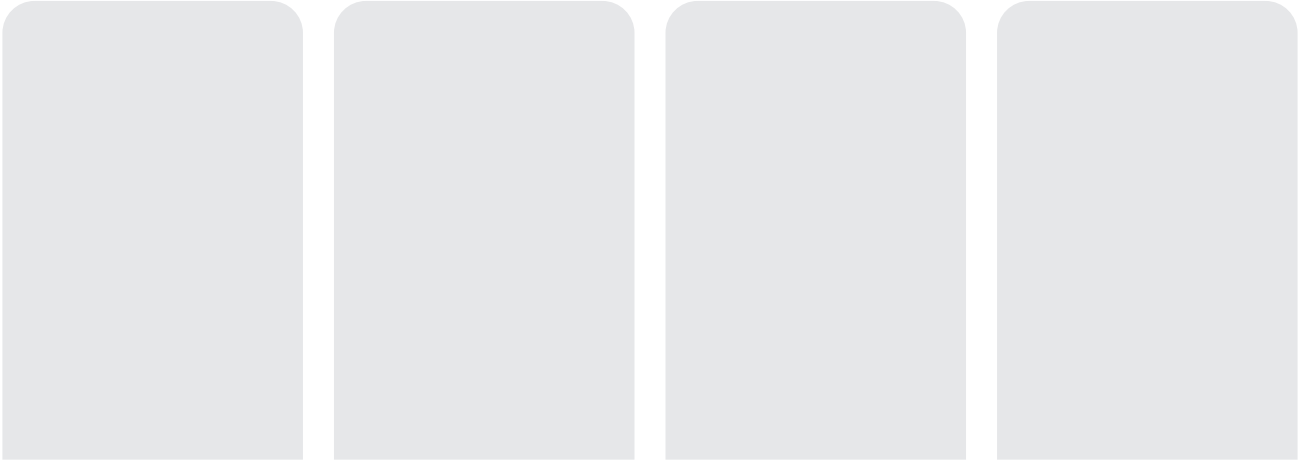
לדוגמא: אם את נמצאת אצל חברה והיא מביאה לך ממתק ואת שמה לב שהוא לא בהכשר שאתם אוכלים, אז אם את מתגברת ולא אוכלת את הממתק זה נקרא שאת מסרת את הרצון שלך או שבשבת את רוצה לסרק את השער אבל את יודעת שיכול להיתלש שיערות אם בסוף את לא מסתרקת זה נקרא שמסרת את הרצון שלך.

עוד דוגמא איך אפשר למסור את הנפש?.....

אורית עומדת ליד הנרות וחושבת איזה גיבורים היו החשמונאים אני גם רוצה ללכת בדרכיהם ולהתגבר כמוהם... גם אתן רוצות???

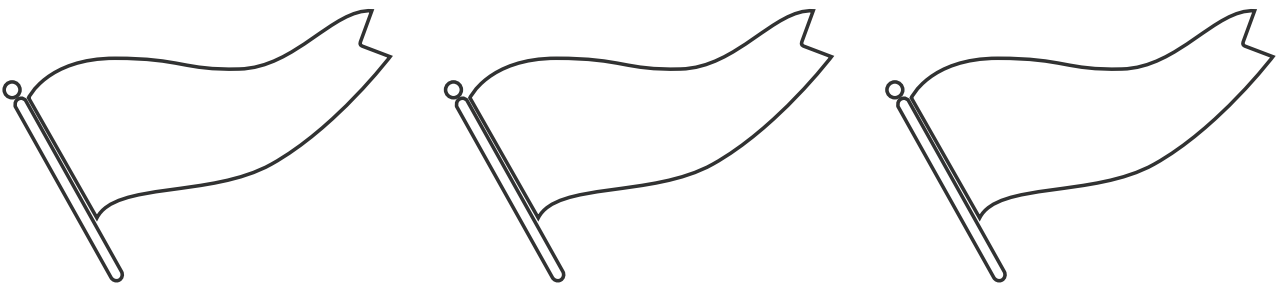
מסירות נפש בתקופת החשמונאים

הגזרות:

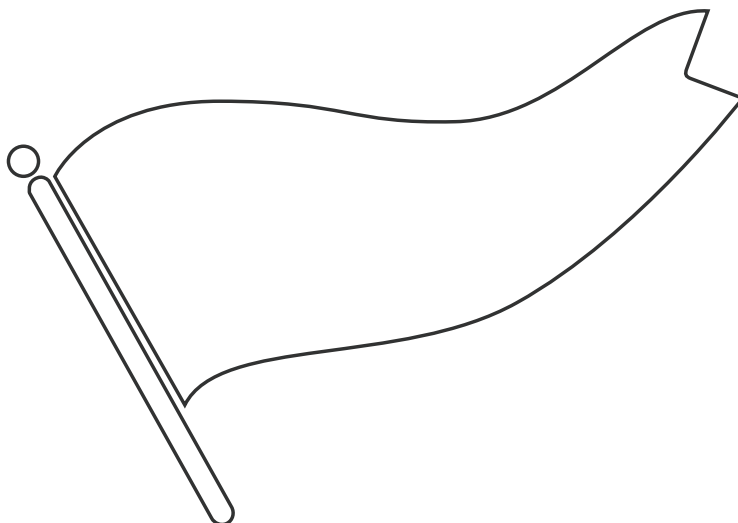

גזרות אלו נבחרו במיוחד מפני: .....

היונים פיתו את היהודים:

היהודים הניפו את דגל המרד והכריזו:

מסירות נפש

מערך שיעור לחנוכה

כיתות א' - ג'

בס"ד

מסירות נפש בתקופת החשמונאים

הגזרות:

גזרות אלו נבחרו במיוחד מפני:

.....
היוונים פיתו את היהודים:

היהודים הניפו את דגל המרד והכריזו: